

De dualiteit in Europa

2012/25
3110512012

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Bij de introductie van de EURO in 2002 wordt er in de jaren voorafgaand gewerkt naar een zekere economische-monetaire als ook budgettaire integratie. Maar het is al verkeerd gaan lopen door het feit dat men op zeer ruime basis deliberaties heeft gepleegd ten voordele van een aantal landen (o.a. Griekenland) die helemaal niet klaar waren (en zijn) voor de Eurogroep.

Herman Matthijs
UGent & VUB,
Visiting Fellow Itinera

Maar een monetaire eenheid moet ook gepaard gaan met een budgettaire beleidsintegratie. Doch daarvan is nog niet veel gezien. Een aantal landen halen de drie procent norm in 2012 wel en anderen niet. Wat gaat men doen met de niet geslaagden? In principe zou men de boetes uit het "big six" pakket dienen toe te passen. Als dat ook dode letter blijft, dan is het imago van de euro opnieuw zwaar geschonden. Bovendien stelt zich dan nog de vraag of het wel mogelijk is om een monetaire unie te laten bestaan zonder een politieke unie. Doch dit laatste had moeten plaatsvinden voor 2002. In concreto spreekt men dan over een democratisch

verkozen Europees presidentschap en het overhevelen van een aantal essentiële bevoegdheden naar het Europese niveau, zoals zeker: defensie, diplomatie, handelsbeleid, douane etc. Doch over dit alles is nog nooit gepraat en de kans dat de huidige EU lidstaten daarover een akkoord bereiken is zo groot alsof er dit jaar een mens op de maan gaat staan.

Hellasit

Om te beginnen kan men zich de vraag stellen hoe het mogelijk is geweest dat een land als Griekenland tot de euro zone werd toegelaten. Het land heeft onmiskenbaar een enorm probleem met zijn

“

De sanering van de openbare financiën is de laatste tientallen jaren zeer eenzijdig gebeurd in het domein van de overheidsinvesteringen.

”

openbare financiën. In mensentaal gesproken de Grieken leven al lang boven hun stand. Maar de beginnende sanering van de overheidsbegrotingen in de bakermat van de filosofen gaat gepaard met vele problemen: het tekort op de begroting blijft ver boven de drie procent, de schuld neemt toe,

er is een ongekende bankencrisis, een vastgoedcrisis, een stagnerende economie, een fiscus die verre van optimaal werkt enz. Het land wil meer

investeringen om de economische neergang tegen te gaan. De vraag stelt zich alleen: wie gaat dat betalen? Griekenland rekent op de Europese structuurfondsen. Maar het land krijgt daar al sinds 1981 middelen uit en wat is daar dan mede gebeurd? Indien men toch meer geld wenst te geven aan dit land uit die fondsen, dan moet dat wel gebeuren onder een strikt EU toezicht inzake opportuniteit en efficiëntie. Men kan er ook aan denken om middelen uit het Europees Ontwikkeling Fonds te halen en die te gebruiken om een Griekse economie op te bouwen.

Investeringen

De sanering van de openbare financiën is de laatste tientallen jaren zeer eenzijdig gebeurd in het domein van de overheidsin-

vesteringen. Inderdaad iedereen kent de voorbeelden op federaal vlak (verouderde gevangenissen, te weinig moderne wapens bij het leger), regionaal vlak (de toestand van de wegen), op het gebied van de Gemeenschappen (verouderde schoolinfrastructuur) en op lokaal vlak (de wegen, de rioleringen, enz.). Het verleden heeft bewezen dat men een voorkeur heeft in de politieke wereld om te besparen op investeringen. De infrastructuur en de nutsvoorzieningen van het land glijden daardoor zeker mee af naar het Griekse niveau. Daarom kan er gepleit worden om de oude techniek van gewone versus buitengewone begroting terug overal te introduceren. Hiermede gerelateerd kan dan in de begrotingswetgeving een minimum percentage worden bepaald ten aanzien van de uitgaven (federaal, gewestelijk of lokaal) dat in de buitengewone begroting moet staan. Zodoende is er een zekerheid voor een aanvaardbaar bedrag aan investeringen. Dat komt de economie, de tewerkstelling en de modernisering van het land ten goede. De vraag is wel hoe dat men deze budgettaire verschuiving aan middelen gaat financieren? Een verhoging van de belastingen is uitgesloten, want België staat al jaren in de mondiale top drie van de fiscale druk. Bovendien is arbeid in dit land ook te

zwaar belast. Maar men dient de budgettaire realiteit onder ogen te zien. In dit decennium is er een veel te omvangrijke budgettaire transfer geweest van de staatsbegroting naar de sociale zekerheid. Ook de deelstaten dienen meer middelen vrij te maken voor investeringen en op gemeentelijk vlak zal een dergelijke operatie gemakkelijker zijn voor de lokale overheden die de laatste jaren hun schulden hebben afgebouwd. Maar een minimum aan investeringen bij de overheden mag niet ten koste gaan van de sanering van de openbare financiën. Uiteindelijk is heel de crisis ook ontstaan door te grootte tekorten en een teveel aan schulden. Trouwens de afbouw van de schulden is de meest sociale politiek die er bestaat.

Conclusie

De eurozone en de Europese Unie zijn op drift. In feite zijn er teveel landen toegelaten tot een groep waar ze niet op voorbereid waren. Die politieke fout uit het tijd-

perk Schroder-Chirac dienen de brave EU onderdanen wel te betalen. De unie leidt ook aan een ongekende harmonisatiedrang en dat leidt alleen maar tot nivelleringen. Men heeft in de jaren voor 2002 het niet aangedurfd om de burgers te raadplegen over de invoering van de Euro. Waarom de burgers nu eens niet vragen om zich in een referendum uit te spreken over hoe het nu verder moet met de Euro zone.

Herman Matthijs
UGent & VUB,
Visiting Fellow Itinera

Voor duurzame economische groei
en sociale bescherming.

ONAFHANKELIJKE DENKTANK

KLARE IDEEËN, KLAAR VOOR ACTIE

Itinera Institute VZW

Leopold II Laan 184d B-1080 Brussel
T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org
www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever: Marc De Vos, Directeur